

SOMOGY MEGYE

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

**SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSI TERV
2014 – 2018. ÉV**

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: KAPOSVÁR
CSOKONAI U. 4.
7400**

AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: HORVÁTH KATALIN

Tartalom

Helyzetkép	3
Somogy megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban.....	3
Öt éves fejlesztés tervezése – elérendő célok.....	7
1. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerbe bevont szolgáltató helyek tervezett száma.....	8
2. Infrastrukturális feltételek	9
3. IKT, technikai eszközök	11
4. Állománymenedzsment.....	14
5. Könyvtárhasználat.....	16
6. Személyi feltételek	19
7. A könyvtári szolgáltatások népszerűsítése.....	20
8. Szolgáltató könyvtár.....	21
9. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása.....	23

Helyzetkép

Somogy megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban¹

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	nyilvános könyvtárak jegyzékén szerepel (db)	Lakosságszám összesen ²
Települési könyvtárak	megyei könyvtár	1	1	67686
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	117	0	32896
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	55	0	37128
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	24	0	30092
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	18	0	33865
	városi könyvtár	15	15	97853
	községi könyvtár	13	13	16037
A településen nincs könyvtári ellátás		3		293
Összesen		246	29	315850

Somogy megye könyvtári ellátásának helyzete

Somogy megye az ország ötödik legnagyobb kiterjedésű megyéje (6036km²). Lakosainak száma 315.850 fő (2012.), melynek 52%-a a 16 városban él.

A népesség 48%-a (150.311 fő) a 229 község (2013-tól 230 község) valamelyikében lakik. Könnyen kiszámítható, hogy egy községben átlagosan 656 lakos él, 181 községben 1000 lakos alatti a népességszám és **a legnagyobb községben is 3000 fő alatti a lakosság száma.** Városaink is kis lélekszámúak, a megyeszékhelyen sem éri el a lakosság száma a 70.000 főt. Egy város húszezres, három tízezres, négy ötezres, a többi pedig 1300–4200 fő közötti lakossal rendelkezik.

¹ Az adatszolgáltatás a 2013. évben ismert adatok alapján kérjük

² megyei könyvtárnál a megyeszékhely lakosságának száma

Megyénkben a Könyvtári Szolgáltató Rendszer kiépítése 2005-ben kezdődött meg a többcélú kistérségi társulásokon keresztül kapott állami támogatásból. Előtte a rendszerváltásig kiskörzeti ellátás, majd megyei letéti rendszerben dokumentum-ellátás működött.

A KSZR kiépítését az alábbi táblázat szemlélteti

év	kistérség	szolgáltató könyvtár	összes község	könyvtári szolgáltató hely	önálló községi könyvtár
2005-2006	2	2	231	11 (5%)	213 (92%)
2007	10	9	231	129 (56%)	95 (41%)
2008	10	9	231	158 (68%)	66 (29%)
2009	11	10	230	175 (76%)	49 (21%)
2010	11	10	229	182 (79%)	43 (19%)
2011	11	10	229	197 (86%)	28 (12%)
2012	11	10	228	199 (87%)	26 (11%)

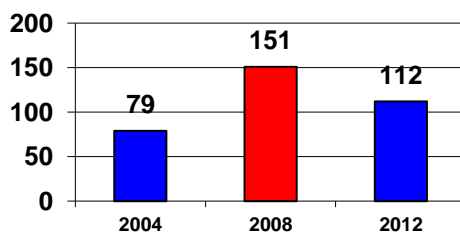
A kistérségeken keresztül működő könyvtári szolgáltatásokat a kistérségi központok városi könyvtárai végezték, illetve három kistérségben, összesen 60 településen a megyei könyvtár. A szolgáltatások tartalmukban, színvonalukban erősen függtek a szolgáltató városi könyvtár infrastrukturális fejlettségétől és szakember-ellátottságától, de ennek ellenére is figyelemreméltó fejlődés volt tapasztalható a szolgáltató helyek szolgáltatásainak bővülésében és használatában, tárgyi-, technikai eszközeik gyarapodásában.

Elért eredmények (2012)*:

- Működő könyvtárak (városok nélkül):

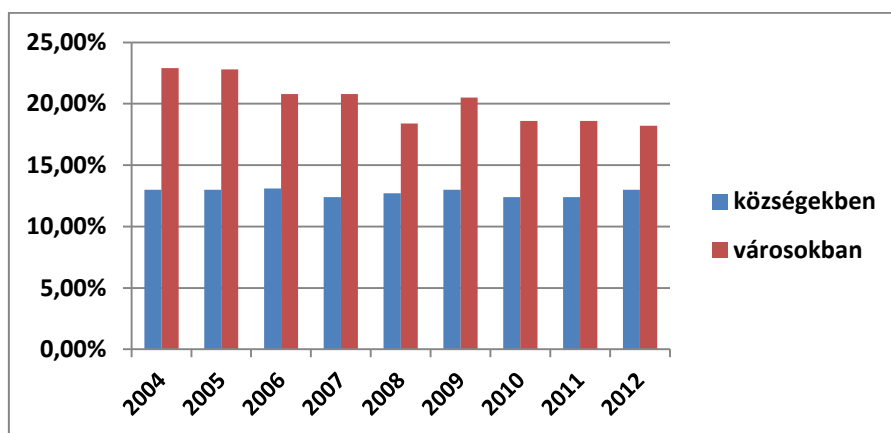
	2004-ben működik	2004-ben nem működik	2012-ben működik	2012-ben nem működik
könyvtári szolgáltató helyek	99-ből 90%	99-ből 10%	199-ből 100%	199-ből 0%
önálló könyvtárak	94-ből 82%	94-ből 18%	30-ből 77%	30-ből 23%

- A könyvtári alapterület a kistérségeken **15%-kal nőtt.**
- A könyvtári szolgáltató helyek átlagos dokumentumgyarapodása:

- Az összes előfizetett **kurrens időszaki kiadvány száma** 2004-től 2012-ig **137%-kal nőtt**.
- A kistelepusi könyvtári szolgáltató helyeken a **használók részére biztosított számítógépek száma 214%-kal nőtt**.
- A **regisztrált könyvtárhasználók aránya** a kistelepuséseken minimális ingadozással, de **nem változott** (13%), míg a városokban 22,9%-ról fokozatosan 18,2%-ra csökkent.

könyvtárhasználók aránya

- A **személyes könyvtárhasználat 28%-kal nőtt**.
- A kiskönyvtárakból **kikölcsönzött dokumentumok száma 18%-kal csökkent**, viszont a könyvtári dokumentumok **helyben használata 56%-kal nőtt**.
- **Felújítás, korszerűsítés, tatarozás** volt: 32 %
- A könyvtári **bútorzat megújult**: 37 %
- **Eszközfejlesztés:**
  - – fénymásoló: 30 %
  - – nyomtató: 57 %
  - – szkennel: 16 %
  - – televízió: 16 %
  - – CD, DVD lejátszó: 5 %

<p>Erősségek a megye könyvtári ellátásában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szervezett közkönyvtári hálózat. • Képzett, felkészült szakemberek a megyei könyvtárban és a városi könyvtárakban a könyvtári szolgáltatások közvetítésére. • Megfelelő infrastruktúra az ellátórendszer működtetéséhez a megyei- és városi könyvtárakban (helyiség, bútorzat, szállítóeszköz). • Több évtizedes jó kapcsolat a települések vezetőivel és könyvtárosaival. • Helyben (Kaposvár) megoldott szakember utánpótlás. 	<p>Gyengeségek a megye könyvtári ellátásában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Létszámhiány az ellátórendszer működtetéséhez a megyei- és városi könyvtárakban. • Egyenetlen, kedvezőtlen működési feltételek a települések egy részénél (épület, helyiség, bútorzat, informatikai eszköz ellátottság). • Gyakran változó személyzet a könyvtári szolgáltató helyeken (közcélu- és közhasznú munkások).
<p>Lehetőségek a megye könyvtári ellátásában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szándék a kistelepülések könyvtárainak fejlesztésére. • A megyei könyvtár több évtizedes tapasztalata az ellátórendszer működtetésében. • Központi állami támogatás a szolgáltatások fejlesztésére. • Pályázatok a tárgyi és informatikai eszközök megteremtéséhez. • Az ODR tagkönyvtári szerep jobb kihasználása. • A tudás és az élethosszig tartó tanulás szerepének felértékelődése és igénye. 	<p>Veszély – Fenyegetés a megye könyvtári ellátásában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellátórendszer működésének folyamatos, nagy forrásigénye. • A megyei könyvtár szűkös saját forrásai. • A kistelepülési önkormányzatok szűkülő közművelődési feladatfinanszírozása, növekvő saját forráskiegészítés-szükséglet. • Nagy fluktuáció a települési „könyvtárosok” között.

*Somogy megye településeinek 2004-2012. évi könyvtári ellátottsági adatai

Öt éves fejlesztés tervezése – elérendő célok

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár jövőképe a kistélepülési könyvtárellátás terén

Bármely potenciális könyvtárhasználó – lakóhelyétől függetlenül – ugyanolyan korszerű és széleskörű könyvtári szolgáltatásokat tud igénybe venni, mint a megyei könyvtár és az ODR tagkönyvtárak használói. Továbbá a hagyományos, gyűjteményorientált könyvtári szolgáltató helyek átalakulnak, és a lakosság széles igényeit kielégítő könyvtári, információs és közösségi helyé válnak. Ezáltal könyvtári eszközökkel támogatható lesz a vidékfejlesztés, a kistélepüléseken élők kulturális, gazdasági, információs helyzetének, életminőségének javítása.

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár küldetése a kistélepülési könyvtárellátás terén

Küldetésünk – a kistélepülési feladatellátásba bevont hét városi könyvtárral együttműködve – lehetővé tenni a megye valamennyi lakosa számára, hogy hozzáférjenek intézményünk közvetlen vagy közvetett szolgáltatásai által minden olyan információhoz, szellemi alkotáshoz, amely tudást, szellemi élményt eredményez, és a munkában, a közéletben, az élethosszig tartó tanulásban, a mindennapi élet színterein hasznos segítséget jelent, biztosítja az olvasásképesség és digitális írástudás fejlesztését.

A kistélepülési könyvtárellátás célja Somogy megyében

Alapvető cél az, hogy a kistélepüléseken élők információhoz való jutásának az esélyei és a számukra nyújtható könyvtári szolgáltatások megközelítsék a nagyvárosokban élőkét. Azaz a megye kistélepüléseken élő lakosságának minden potenciális könyvtárhasználója hozzájusson a számára szükséges dokumentumokhoz és információkhoz. A szolgáltatás biztosítsa, hogy ugyanolyan mértékben és ugyanolyan frissen kapják kézhez a használók a dokumentumokat, mint egy nagyobb könyvtárat használók, és ugyanolyan széleskörű dokumentumtípus kínálatból választhassanak. Ezt a feladatot a gyarapítás mellett a megyei könyvtár meglévő dokumentumállományából biztosítsa könyvtárközi kölcsönzés útján, különös tekintettel a fogyatékkal élőknek szóló speciális dokumentumokra (hangoskönyv, braille-könyv), amelyek nagyobb mennyiségben a megyei könyvtár állományában található meg. Az ellátás további céljai: az információhoz való jutás érdekében a rendszerben lévő dokumentumállomány feltárása és hozzáférhetővé tétele, a helyismereti információk gyűjtése és digitalizálása, az olvasáskultúra fejlesztését, a digitális írástudás elsajátítását segítő programok, tanfolyamok biztosítása a kistélepülések lakossága számára.

1. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerbe bevont szolgáltató helyek tervezett száma

Könyvtárak		Terv					nyilvános könyvtárak jegyzékén szerepel	Lakosság- szám ösz- szesen ³
		2014	2015	2016	2017	2018		
Települési könyvtárak	megyei könyvtár	1	1	1	1	1	1	67686
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	117	117	117	117	117	0	32896
	ebből könyvtár- busszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú telepü- lésen	55	56	58	60	61	0	41473
	ebből könyvtár- busszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú telepü- lésen	24	24	24	24	25	0	31254
	ebből könyvtár- busszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú telepü- lésen	18	18	18	18	18	0	33865
	városi könyvtár	15	15	15	15	15	15	97853
	községi könyvtár	13	12	10	8	6	6	10530
A településen nincs könyvtári ellá- tás	3	3	3	3	3		293	
Összesen	246	246	246	246	246	22	315850	

³ megyei könyvtárnál a megyeszékhely lakosságának száma

2. *Infrastrukturális feltételek*

A szolgáltató helyek épülete

Somogyban a könyvtári szolgáltató helyek 12%-a önálló épületben került elhelyezésre, a fennmaradó 88% pedig jellemzően általános iskolával, óvodával, orvosi rendelővel, művelődési házzal, polgármesteri hivattal egy épületben található, de került elhelyezésre szolgáltatás múzeumi épületben, bolt mellett, parókia épületében, idősek napközi ellátásával egy épületben is. Mára az épületek 33%-a teljesen felújított, illetve 53%-a elfogadható állapotban van. Teljes körű felújításra vár viszont 14%, jellemzően az 1000 lélekszám alatti településeken. A felújítások mai becsült költsége megyei szinten 160-165 MFt, ami évente átlagosan 32-32,5 MFt.

Könyvtári helyiség

A könyvtári helyiségeket tekintve is hasonló a helyzet, mint az épületeknél: 36% felújított és 47% még elfogadható állapotban van, teljes körű felújítást igényel egy kicsivel több, mint az épületeknél, 18%. Természetesen itt a felújítás becsült költsége nagyságrendekkel kevesebb, összesen mintegy 17-18 MFt, az elkövetkezendő öt évben ez éves szinten 3-3,5 MFt lenne.

Könyvtári bútorzat

A könyvtárak bútorzatát tekintve nagyobb a lemaradás. Nem minden felújított épületbe tudtak az önkormányzatok új bútort is vásárolni. A bútorok a szolgáltató helyek 21%-ában teljesen megújultak, 42%-ában még elfogadható állapotban vannak, a fennmaradó 38%-ban pedig teljes cserére, vagy kiegészítésre szorulnak. Összességében bútorzat-kiegészítésre- felújításra 28-30 MFt-ra lenne szükség a megyében, ami évente 5,5-6 MFt-ot jelent átlagosan.

Biztonság-technikai eszközök

A szolgáltató helyek mintegy felében (49%) gyakorlatilag van valamilyen biztonságtechnikai eszköz: többnyire rács a nyílászárókon, illetve kisebb mértékben, de kezd terjedni az épületek riasztós védelme is. A könyvtári dokumentum-állomány elektronikus (chipes) védelme viszont teljesen hiányzik a kistelepüléseken, de a nagyobb községekben is. A szolgáltató helyek biztonság-technikai védelmének megoldására legalább 8,5-9 MFt-ra van szükség megyei szinten.

A szolgáltató hely infrastrukturális feltételei																									
Település	Lakónépessége	A szolgáltató hely működése (I/N)					könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése megoldott I/N	Az épület állapota (I/N) elfogadható, felújítandó, felújított			A könyvtári helyiség/helyiségek állapota elfogadható, felújítandó, felújított			A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete	A könyvtári bútorzat állapota			A könyvtári tér alkalmas-e csoportos rendezvények befogadására (I/N)	Biztonság-technikai eszközök (I/N)					
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületében	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb			elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított		felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható		felújítandó	felújított	a felújítás becsült költsége (eFt)	van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)
Összesen	133981	25	30	21	60	78	nincs	74	114	70	30	161150	100	76	38	17650	11531	89	81	44	28320	125	104	110	87350
1-500 lakosú településen	32896	16	7	12	26	57		41	63	38	16	50950	56	40	22	8500	4566	49	42	27	10000	67	56	61	45980
501 - 1000 lakosú településen	37128	5	12	1	19	17		16	28	14	13	109200	21	18	15	8450	2773	20	25	9	10900	25	27	28	22230
1001 - 1500 lakosú településen	30092	3	7	3	8	3		8	15	8	1	1000	14	8	1	700	2280	10	9	5	3870	20	10	14	13070
1501 - 5000 lakosú településen	33865	1	4	5	7	1		9	8	10	0	0	9	9	0	0	1912	10	5	3	3550	13	11	7	6070

3. IKT, technikai eszközök

A könyvtári szolgáltató helyek IKT ellátottsága Somogy megyében

	szolgáltató helyek ellátottsága
telefon	35%
számítógép	604 db
projektor	10%
digitális fényképezőgép	14%
nyomtató	137 db
szkenner	13%
multi-funkciós eszköz (szkenner, nyomtató)	29%
vetítő-vászon	9%
internet	91%

2009-ben készítettünk egy mozgókönyvtári **normatív támogatás hasznosulása** vizsgálatot a megyében. Azt vizsgáltuk, hogy a többcélú kistérségi társulások által lehívható mozgókönyvtári támogatás hogyan, milyen formában hasznosult **a kistelepüléseken 2004-2008 között**. A vizsgálat eredménye, hogy az eltelt időszak alatt a szolgáltató helyek harmada gyarapodott fénymásolóval, kétharmada nyomtatóval, egyötöde televízióval és szkennerrel. A számítógépek száma 157%-kal, az internet-hozzáférések száma pedig 259%-kal növekedett. Felmérésünk nem volt teljes körű, nem terjedt ki minden IKT eszközre, de általánosságban elmondható, hogy a telefontal való ellátottság leginkább ott jellemző, ahol más közintézménnyel, vagy a polgármesteri hivattal egy épületben található a könyvtárhelyiség, illetve az IKSZT-s pályázatok segítségével új közösségi színtér jött létre a településeken. Ez utóbbi esetben már az IKT eszközzel való ellátottság is sokszínűbb, fejlettebb. A számítógépeken kívül van projektor vetítő-vászonnal, multi-funkciós eszközök, DVD lejátszók, televíziók, digitális fényképezőgépek, fénymásolók, szkennerek.

Jelen munkatervünk elkészítésekor az IKT eszközökkel való ellátottság felmérésekor kiderült, hogy **továbbra sem lehetünk elégedettek az eddig elért eredményekkel**. A különbség egyes települések között nagyon nagy: az egy számítógéptől a teljes IKT eszköz-ellátottságig terjed. Szerencsére egyre kevesebb az a település, ahol még számítógép és internet-elérés sincs.

Javasolt fejlesztések 2014-2018 között

	tervezett mennyiség
telefon	139 helyen
számítógép	302 db
projektor	192 db

digitális fényképezőgép	185 db
nyomtató	36 db
szkenner	81 db
multi-funkciós (szkenner-nyomtató) eszköz	134 db
vetítő-vászon	191 db
internet	42 helyen

Évente fejlesztendő eszközpark

	2014		2015		2016		2017		2018		ÖSSZESEN (db)
	menyiség	költség (eFt)	menyiség	költség (eFt)	menyiség	költség (eFt)	menyiség	költség (eFt)	menyiség	költség (eFt)	
telefon	50	5000	50	5000	39	3900		0		0	139
számítógép	60	9000	60	9000	60	9000	80	12000	42	6300	302
projektor	15	2250	20	3000	30	4500	60	9000	67	10050	192
digitális fényképezőgép	35	875	35	875	35	875	35	875	45	1125	185
nyomtató	10	230	10	230	10	230	6	138		0	36
szkenner	10	150	10	150	10	150	25	375	26	390	81
multi-funkciós eszköz	20	1120	30	1680	30	1680	30	1680	24	1344	134
vetítő-vászon	15	600	20	800	30	1200	60	2400	67	2680	191
internet	25	2500	10	1000	5	500	2	200		0	42
ÖSSZESEN (eFt)		21725		21735		22035		26668		21889	114052

Infokommunikációs eszközök ⁴																			
Település	Lakónépessége	telefon		számítógép		projektor		digitális fényképezőgép		nyomtató		szkenner		multi-funkciós (szkenner-nyomtató)		vetítő-vászón		internet	
		I	F	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I	F
Összesen	133981	75	139	604	302	22	192	29	185	137	36	28	81	61	134	23	191	195	42
1-500 lakosú településen	32896	34	83	292	141	11	106	18	99	68	18	9	43	39	67	11	106	104	25
501-1000 lakosú településen	37128	13	42	162	93	3	52	3	52	35	11	8	26	12	35	3	52	50	9
1001-1500 lakosú településen	30092	15	9	80	35	4	20	5	19	18	5	9	5	8	17	5	19	23	6
1501-5000 lakosú településen	33865	13	5	70	33	4	14	3	15	16	2	2	7	2	15	4	14	18	2

⁴ I = Igen F = Fejlesztendő

4. Állománymenedzsment

Somogy megyében a feladatellátásban részt vevő települések könyvtárai 93%-ban kistérségi mozgókönyvtári szolgáltató helyek voltak, ennek következtében az elmúlt 5-6 évben szépen gyarapodott állományuk a normatívának köszönhetően. A 214 települési könyvtárban összesen 850.520 db könyvtári dokumentum található, ez könyvtáranként 3.974 kötetet jelent. Ugyanezt az átlagolást megnézhetjük település nagyság szerint (a könyvtárak száma alapján):

	átlagos dokumentumok száma
1-500 lakosú településen	2.138 db dokumentum
501 - 1000 lakosú településen	4.226 db dokumentum
1001 - 1500 lakosú településen	7.366 db dokumentum
1501 - 5000 lakosú településen	10.614 db dokumentum

Ez a dokumentum nagyság viszont nagyrészt csak könyvet jelent. Célunk a **dokumentumtípus-választék bővítése**. A megyei könyvtár mint kistérségi szolgáltató az elmúlt néhány évben bővítette dokumentumkínálatát gyerekverseket feldolgozó CD-kel, hangoskönyvekkel, DVD-filmekkel, ismeretterjesztő CD-ROM-okkal is. Ezt a gyakorlatot folytatjuk ebben a ciklusban is.

Szintén az elmúlt 5-6 év mozgókönyvtári ellátásának részeként mindenhol megtörtént az **állomány rendezése, selejtezése, ellenőrzése**. A megrongálódott, szétesett, sokszor a könyvtárhelyiség rossz lehetőségei miatt megpenészedett, elkoszolódott, tartalmilag elavult könyvek kikerültek a könyvtárak állományából, helyettük a normatíva által új dokumentumok kerültek mindenhova. Selejtezni ugyan mindig kell, de ezt már folyamatosan, esetleg állományellenőrzés során lehet végezni. A táblázatba került adatok szerint is az állomány 5-10%-a kerülhet selejtezésre.

Annak érdekében, hogy az anyagi lehetőségeken túl is több dokumentum fordulhasson meg egy-egy szolgáltató helyen, mindenhol bevezettük a **letéti dokumentumok folyamatos cseréjét**, így lehet a lehető legjobban frissen tartani az állományt.

A letéti állomány mellett a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár mint **ODR tagkönyvtár** az országos lelőhely-nyilvántartás segítségével a könyvtárakon keresztül biztosítja a könyvtárhasználók számára a dokumentumok hozzáférhetőségét. Célunk, hogy az ellátásban részt vevő könyvtárak, illetve azok használói számára egyetlen felületről bármikor elérhetőek legyenek az ODR-rel kapcsolatos dokumentumok, információk.

Az állománygyarapítás és információközvetítés egyik legfontosabb területe a **helyismereti információk és dokumentumok** felkutatása, gyűjtése, rendszerezése, feltárása, közvetítése és közreadása. Feladatunk a települési könyvtárosokat megismertetni a helyismereti dokumentum típusaival. Továbbá a könyvtárhasználók figyelmének felhívása a helyismeret fontosságára és részvételükre az anyaggyűjtésben.

Megyei szolgáltató könyvtárként az **állománygyarapítást központilag oldjuk meg**. Az ellátásban résztvevő városi könyvtárak részére kódot kértünk a Kellótól, regisztráltuk őket a Kelló honlapján, így ők a körzetükbe tartozó szolgáltató helyek számára közvetlenül indítják a dokumentumrendelést. A rendelések a megyei könyvtárba érkeznek, itt kerülnek feldolgozásra, nyilvántartásba vételre, ezáltal bekerülnek a megyei ellátórendszer elektronikus katalógusába.

Az előző években több térségi szolgáltató városi könyvtár elkezdte a szolgáltató helyek saját állományának **visszamenőleges rögzítését**. Az összesített adatok szerint átlag 45,6%-os a

feltártság valamiféle elektronikus katalógusban. Megoldandó feladatot jelent az, hogy a megyében **négyféle integrált könyvtári rendszerben** található meg a bevitt adatok, és két városi szolgáltató könyvtár továbbra is a saját rendszerébe viszi be a települések dokumentumaiknak adatait pályázati kötelezettsége miatt. További problémát jelent, hogy néhány mozgókönyvtári szolgáltató központ az összes szolgáltató helyére megvásárolta a saját rendszerének kölcsönző modulját. Esetleges jövőbeni konvertálás után, illetve már most is az újonnan kiszállított dokumentumok esetében abban a programban nem tudnak kölcsönözni.

Az ellátás keretében vásárolt dokumentumok **vonalkóddal felszerelve** kerülnek ki a települési könyvtárakba. A helyben lévő saját községi állomány vonalkódolása eddig sehol nem történt meg. Terveink szerint a megyei könyvtár nyomtatja a vonalkódot minden szolgáltató hely számára, ami a következő állományellenőrzések vagy a retrospektív konverzió során kerül beragasztásra a dokumentumokba.

Dokumentumszolgáltatás fejlesztése: folyamatos.

Selejtezés: folyamatos.

Raktári jelzet elkészítése: folyamatos.

Feltárás, visszamenőleges adatrögzítés: jelenlegi átlag 45%-os állapotról 2018. év végére eljutni a 100%-os feltártsági szintre.

Vonalkódolás: a jelenlegi átlag 13,8%-os állapotról 2018. év végéig eljutni legalább az 50%-os állapotra.

Állománymenedzsment							
Települést	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cse-reletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (becslés %-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek (%)	Vonalkódolás (%)
Összesen	133981	850520					
1-500 lakosú településen	32896	250245	60,2	56	4,9	59,2	17,5
501 - 1000 lakosú településen	37128	232433	51,6	45	6,3	58	12,2
1001 - 1500 lakosú településen	30092	176784	49,6	44	10,4	55,6	18,9
1501 - 5000 lakosú településen	33865	191058	46,4	37,7	9,7	57,5	6,9

5. Könyvtárhasználat

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár munkatársai és a szolgáltató helyek könyvtárosai **a lakosságának körében végzett felmérés alapján állítják össze a települési könyvtárak szolgáltatásait**, amelyek között az alapszolgáltatásokon kívül (könyvkölcsönzés, helyben olvasás, tájékoztatás, állományfeltáró eszközök használata) olyan egyéb szolgáltatások is szerepelnek, mint a könyvtárközi kölcsönzés, a számítógép és internet használata, előjegyzés, helyismereti információszolgáltatás, fénymásolás, nyomtatás, szkennelés, fax. Az elektronikus könyvtárak és adatbázisok használata, valamint az interaktív, interneten igénybe vehető szolgáltatások csak azokban a könyvtárakban lehetségesek, ahol van internet elérési lehetőség (a 214 települési könyvtárból 42 könyvtárban nincs még internet). A használói elégedettség mérése rendszeres (kérdőíveken illetve szóbeli kapcsolattartással).

A digitális írástudás fejlesztése és az információs műveltség elsajátítása céljából a települési könyvtárak saját programjaikon kívül (szervezett foglalkozások iskolai és felnőtt csoportoknak, előadások, könyvtárhasználati foglalkozások) **csatlakoznak a megyei könyvtár által koordinált rendezvényekhez**, amelyek pl. az Országos Könyvtári Napok, valamint az Internet Fiesta programsorozat keretében valósulnak meg: a Könyvtárfoglaló, internetes totó, internet használati vetélkedő, online versenyek.

A tanulási folyamatok támogatása, valamint a használóképzés érdekében **a helyi könyvtárosok könyvtárhasználati foglalkozásokat, könyvtár-bemutatókat szerveznek**, igény esetén a megyei könyvtárba is ellátogatnak szervezett csoportokkal. Az év elején a könyvtáros a helyi iskola pedagógusaival egyeztetve előre elkészíti a használóképzés ütemtervét. A felnőtt használók képzése főként a nyitva tartási időben valósul meg: egyéni segítséggel, magyarázatokkal, személyre szóló tájékoztatással, igény esetén esti vagy hétfégi csoportos foglalkozásokkal.

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár a kistélepülési megállapodás szerint a települési könyvtárakon keresztül biztosítja a helyi lakosság részére az **ODR-MOKKA működéséről szóló tájékoztatást** szórólapokon, valamint a helyi könyvtáros általi szóbeli tájékoztatáson keresztül.

A 2014-2018 közötti időszakra tervezett olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok között a következők is szerepelnek: szolgáltatási körzetenként **olvasóklubok** és **ismeretterjesztő előadásorozat** (amelybe író-olvasó találkozó, zenés irodalmi est, szakmai bemutatók, meghívott előadók előadásai is beletartoznak).

A könyvtáros folyamatosan tartja a kapcsolatot a helyi közösséggel, szóban és írásban kérve javaslatokat a könyvtár közösségi programjainak megszervezésével kapcsolatban. **A könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok egész évben folyamatosak**: a könyvtáros plakátokkal, szórólapokkal, foglalkozásokkal és a település közösségi életében való aktív részvétellel tartja fenn az érdeklődést a szolgáltatások iránt, hívja fel a figyelmet az új vagy megújuló szolgáltatásokra. Ebben a könyvtár honlapja és a közösségi terek hirdetési felületei is segítik. Helyi fórumokon, rendezvényeken, települési programokon képviseli a könyvtár érdekeit, tájékoztatást ad szélesebb körben is a könyvtár szolgáltatásairól: szóban és írásban egyaránt. **A kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások megszervezése során maximális mértékben támaszkodik a lakosság igényeire.** Kérdőíveket állít össze, felveszi a kapcsolatot a helyi egyesületekkel. A rendezvény lebonyolítása során szorosan együttműködik a megyei könyvtárral, fotókat készít, az eseményeket a munkanaplóba is bevezeti. A könyvtár rendezvényeiről, szolgáltatásairól rendszeresen tájékoztatja a helyi lakosságot írásban (e-mail, plakátok), interneten (honlap) és szóban is. Kulturális rendezvények során a települések főleg a falunaphoz kapcsolódóan, a karácsonyi, húsvéti, farsangi napok

keretében illetve az országos könyves napok keretében kérnek rendezvényt, ezzel is igyekeznek folyamatosan jelen lenni a település életében. Somogy megyében a következő előadók népszerűek: Hangoló Zenés Gyermekszínház, Figura Ede, Rosta Géza előadóművészek, az Osztováta együttes, a Garabonciás együttes, a Kiskondás együttes, de neves írókat, költőket, mesemondókat is vendégül látunk mint Vámos Miklós, Agócs Gergő, Berecz András, Lackfi János, Varró Dániel, Vig Balázs.

Somogy megye települési könyvtárai számára bemutatkozási lehetőséget kívánunk adni a következő 5 évben egy **tematikus vándorkiállítás** keretében, ahol minden könyvtár néhány fotó és rövid szöveg kíséretében ismertetheti tevékenységét, helyzetét, rendezvényeit. A kiállítást szeretnénk minél több helyre eljuttatni, és szóróanyagot készíteni belőle.

Könyvtárhasználat												
Település	Lakónépessége	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
Összesen	133981	17227	261042	151185	1275	20085	213475	107581	6592	119461	97285	59490
1-500 lakosú településen	32896	5658	98655	65570	279	10269	61254	44009	1753	39999	24916	23360
501 - 1000 lakosú településen	37128	4508	60895	31855	388	4439	54765	30261	1863	30147	24662	17051
1001 - 1500 lakosú településen	30092	3532	40265	21005	0	3055	33042	9488	1538	20791	17958	5326
1501 - 5000 lakosú településen	33865	3529	61227	32755	608	2322	64414	23823	1438	28524	29749	13753

6. Személyi feltételek

A Somogy megye 500 fő alatti lakosságú kistélepülésén dolgozó személyzet 87%-ának képzettsége felel meg az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V.31.) EMMI rendeletének 5. paragrafusában foglaltaknak, tehát az itt dolgozók legnagyobb része rendelkezik érettségivel. Az 500-1000 fő közötti lakosságú kistélepüléseken dolgozó személyzet képzettségének aránya már kevesebb (84%) a nagyobb településeken dolgozóké pedig majdnem 100%. **Összességében tehát az 1500 fő alatti lakosságú kistélepüléseken dolgozó személyzet 87%-a rendelkezik érettségivel.** Az 1500 fő feletti lakosságú településeken dolgozó személyzet esetében ez az arány 53%, tehát csupán a könyvtárosok fele rendelkezik az előírt középfokú szakirányú végzettséggel vagy felsőfokú végzettséggel. A rendelkezésre álló humán erőforrás képzettsége a kisebb települések esetében kielégítő, de folyamatos fejlesztésre, továbbképzésre szorul. A nagyobb települések esetében az alacsony képzettségi arány miatt a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár igyekszik ösztönözni a személyzetet a magasabb iskolai végzettség megszerzésére. A törvény által előírt képzettséggel rendelkező személyzet foglalkoztatására nagyobb arányban jellemző a megbízási díjas jogviszony, a szakirányú végzettséggel rendelkezők esetében a részmunkaidős közalkalmazotti jogviszony.

Az érettségivel még nem rendelkező, könyvtárosként dolgozó személyzet részére Somogy megyében számos lehetőség adódik a kívánt végzettség megszerzésére: a városokban működő középiskolák esti vagy levelező oktatás formájában kínálnak érettségire felkészítő tanfolyamokat. Az érettségivel nem rendelkező vagy a csak ezzel rendelkező könyvtárosok részére a **Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár rendszeresen indít alapfokú könyvtáros tanfolyamot** Kaposváron (igény esetén a vidéki városokban is), amelynek keretében a legalapvetőbb könyvtárkezelési technikákat, alapvető szakmai ismereteket sajátíthatják el a résztvevők. Ezen kívül az érettségizettek számára több lehetőség is kínálkozik a **segédkönyvtárosi végzettség** megszerzésére (Budapest, Pécs). A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara minden évben indít **informatikus-könyvtáros képzést** nappali és levelező tagozaton az érettségivel vagy már diplomával rendelkező érdeklődők számára. Itt lehetőség van a könyvtáros képzettséggel rendelkezőknek egyéb OKJ-s tanfolyamokon való részvételre is: pl. biblioterápia, digitalizálás. A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár igyekszik folyamatosan tájékoztatni az érintetteket a fent említett lehetőségekről. Felmerülő igény esetén segítünk felvenni a kapcsolatot a képzőhellyel, illetve segítséget adunk a megfelelő képzés megtalálásában.

Az intézményes oktatáson kívül egyéb olyan lehetőségek is az érdeklődők rendelkezésére állnak, amelyek szorosan köthetők a mindennapi munkához: ezek nagy része a már képesítéssel rendelkező könyvtárosok számára érhető el, mint pl. a Könyvtári Intézet **akkreditált továbbképzései** (szaknyelvi tanfolyamok, biblioterápia, helytörténet, kiadványszerkesztés). Ezek iránt folyamatosan nő az érdeklődés a megyében is.

A könyvtáros képzettséggel még nem rendelkező személyzet részére a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár a 2014–2018 közötti időszakban a következő képzéseket tervezi: **digitális írástudás fejlesztését célzó tanfolyam** (internet-használat, online irodalmi adatbázisok, web 2.0), a **HUNTEKA Integrált Könyvtári Rendszer használatára irányuló tanfolyam** (kölcsonzés, könyvtárközi kölcsönzés, átirányítás).

Személyi feltételek											
Település	Lakónépessége	Nyitva tartási		Könyvtárbusz nyitva tartási		A szolgáltató helyen dolgozó					
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban	rész munkaidős közalkalmazotti jogviszonyban	megbízási díjas	közcéli, közhasznú foglalkoztatott	önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak (%) ⁵
Összesen	133981	675	2515			25	69	81	39	0	
1-500 lakosú településen	32896	328	1046			7	32	52	26	0	87
501 - 1000 lakosú településen	37128	158	642,5			5	19	20	11	0	84
1001 - 1500 lakosú településen	30092	104	408			7	9	6	2	0	92
1501 - 5000 lakosú településen	33865	85	418,5			6	9	3	0	0	53

7. A könyvtári szolgáltatások népszerűsítése

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár 2013 januárjától látja el a KSZR Somogy megyei irányítói feladatát. Ahhoz, hogy ennek a feladatnak magas szinten meg tudjunk felelni, a könyvtári munkaterületek feladatainak szervezésében több mindent át kellett alakítani.

Feltétlenül szükséges, hogy a megyei feladatellátás, melynek kialakítása ránk vár, **széleskörű nyilvánosságot kapjon**, hogy a megyében minden településen tudjanak azokról a könyvtári szolgáltatásokról, lehetőségekről. Mivel megváltoztak a törvényi előírások, ezért feltétlenül tájékoztatnunk kell a megye polgárait, könyvtárhasználóit a változásokról.

A KSZR szolgáltatásainak népszerűsítését – papíralapon – a könyvtár egyéb, hasonlóan fontos szolgáltatásának népszerűsítésével együtt képzeljük el. Az NKA pályázati lehetőségét kihasználva egy **brosúrát tervezünk**, melyben a könyvtár minden szolgáltatására szeretnénk felhívni a figyelmet. Amióta a könyvtárunk neve megváltozott, nem tudtunk szóróanyagot készíteni, így ezt a lehetőséget is ki akarjuk használni, hogy a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítsük.

⁵ Az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelete a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

5. § (1) g) a szolgáltató helyen a kistéleplési önkormányzat

ga) 1500 fő alatti lakosságszámú kistéleplésen legalább érettségivel,

gb) 1500–2500 fő közötti lakosságszámú kistéleplésen középfokú szakirányú végzettséggel,

gc) 2500 fő feletti lakosságszámú kistéleplésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel rendelkező személyt foglalkoztat.

Fontos az **új feladatok és szolgáltatások tartalmi és formai megfeleltetése**, egységes arculat kialakítása. Ez segítheti az új feladat és szolgáltatás elfogadtatását és integrálását a város és a megye kulturális életébe. Mivel 2013 januárjától könyvtárunk kötelezően ellátandó feladatköre kibővült, illetve szolgáltatásaink technikai háttérét is fejleszteni kívánjuk, ezért a fent említett pályázati lehetőséget kihasználva, **új logót terveztünk, honlapunkat tartalmilag és formailag megújítjuk. Nyomatott információs anyagokkal tájékoztatjuk a megye lakosságát új szolgáltatásainkról.**

A kistelepülési szolgáltató helyek legfontosabb adatait, valamint szolgáltatásaikat közzéteszük a megyei könyvtár honlapján. Törekszünk arra, hogy a települések hivatalos honlapján is megjelenjen a helyi szolgáltató hely.

A megyei ellátáshoz kapcsolódó rendezvények mind a megyei könyvtár, mind a városi könyvtárak honlapján helyet kapnak. Ahol van már Facebook-elérhetőség, azt a lehetőséget is kihasználjuk a propagálásra.

Az egységes arculat kialakítását egységes táblákkal, feliratokkal akarjuk elérni.

8. Szolgáltató könyvtár

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár Somogy megye leggazdagabb állományú nyilvános könyvtára.

A könyvtár 1992-től indította **megyei hatókörű ellátórendszerét**, melynek tagja volt a megye községi könyvtárainak kb. 50%-a. Kétféle ellátási forma közül választhattak a települések, a tagkönyvtárak fele úgynevezett cserélőtípusú ellátást, míg a másik fele beszerzési társulási formát választott. A megyei ellátórendszer infrastrukturális háttérének kiépítését és a rendszer működtetését nagyban segítették az ezekben az években erre a célra kiírt és elnyert pályázati források. Ez a fajta ellátórendszer leginkább a dokumentumellátást, az ahhoz tartozó munkafolyamatokat vállalta fel. Bizonytalanságot jelentett a települési önkormányzatok aktuális anyagi helyzete, az, hogy mennyit tudnak adott évben állománygyarapításra, beszerzésre fordítani. Ezt az összeget utalták át a megyei könyvtárnak, ebből történt számukra a beszerzés. Másik bizonytalansági tényező a megyei könyvtár helyzete – szolgáltatási díj nélkül működtette a rendszert.

A **KSZR fejlesztésével**, a mozgókönyvtári normatív támogatás lehetőségével egy magasabb színvonalú ellátás feltételei teremődtek meg. Somogy megyében 2004-től indult a kistérségi mozgókönyvtári szolgáltatás, melyhez a megyei könyvtár 2005-től csatlakozott, és a megye mind a 11 kistérsége felvette feladatai közé a mozgókönyvtári ellátást, melyet 10 szolgáltató könyvtár biztosított 199 települési önkormányzat számára.

Állomány

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár **dokumentumállománya** (378.526 kötet) **könyvtárközi kölcsönzéssel a kistelepüléseken élők számára is biztosított**. A könyvek mellett CD-k, DVD-k, videofilmek és hagyományos lemezek is kérhetők, valamint a több száz kazetta gyűjteményből hangoskönyvet és hangosújságot is lehet kölcsönözni.

A **folyóirattár** legfrissebb számaiban és a 18.000 kötetet számláló bekötött évfolyamaiban található tanulmányokról, cikkekről fénymásolat vagy elektronikus másolat kérhető.

Kiemelendő a könyvtár **helyismereti részlege**. Itt található a **Somogyi Gyűjtemény**, amely tartalmaz minden, a megyére, településeire, történelmére, gazdaságára, kultúrájára, közéletére vonatkozó könyvet, időszaki kiadványt, fényképet, képeslapot, aprónyomtatványt, CD-t, DVD-t. Somogy megye, illetve kiadványainak jobb megismerése érdekében, valamint a helytörténeti kutatások segítésére jött létre és folyamatosan gyarapodik a **Somogyi Elektronikus**

Könyvtár, amely a Somogyi Gyűjteményben található könyvek, folyóiratok képeslapok digitalizált és elektronikusan elérhető változata.

A Somogyi Hírlap és előde, a Somogyi Néplap összes évfolyama bekötve, önkormányzati és szakmai lapok tékázva, a világháború előtti hírlapok, hetilapok és egyéb somogyi újságok pedig mikrofilmen állnak a használók rendelkezésére. A mikrofilmekről kérésre papírmásolat is készíthető. A helyismereti gyűjtemény része a **SOM adatbázis**, melyben 1977-től minden, a könyvtár által előfizetett lap, folyóirat Somoggal kapcsolatos cikke tárgyszavazva található meg. A könyvtár honlapján minden év elejétől elérhető az aktuális évre vonatkozó **Somogyi évfordulók**, a gyűjteménybe érkező új könyvek ismertetői **Könyvek Somogyról**, a helyi vonatkozású cikkek gyűjteménye pedig **Somogy az országos sajtóban** címmel. Szintén a honlapon található, és kiemelt helyen szerepel a **Virtuális kiállítás**. Itt főként megyénk híres szülöttjeiről, eseményeiről, történelmének jelentős korszakairól lehet látni képeket, kéziratokat, egyéb dokumentumokat – a róla, róluk összeállított ismertetésbe ágyazva.

A könyvtár **közérdekű információkat** nyújt jogi, oktatási, munkaügyi és helyi témákban, melyben segítséget nyújt a folyamatosan frissülő kézikönyv- és közlönyállomány, DVD-jogtár és -cégtár is. Új szolgáltatásként **A világ, amikor Te születted** címmel születésnapra (vagy egyéb évfordulóra) albumot állít össze a születésnapon megjelent és a könyvtárban megtalálható újságok, folyóiratok cikkeinek fekete-fehér másolatából.

A kínálatot bővítik a **kötészeti részleg szolgáltatásai**: oklevélkészítés, éremdoboz-készítés, könyv, folyóirat, kotta, szakdolgozat kötése, mappakészítés, spirálozás.

Technikai felszereltség

Az elmúlt húsz év pályázati forrásai és a normatív támogatás egy ideig biztosították a lehetőséget a megfelelő technikai háttér megteremtéséhez. A feladattal foglalkozó könyvtárosok folyamatosan újabbra cserélődő és megfelelő konfigurációjú számítógépekkel dolgoztak, valamint többfunkciós, nagyteljesítményű fénymásoló, projektor, fényképezőgép állt rendelkezésre. A könyvtár két személygépkocsit működtetett, az egyiket kizárólag a területi feladatok ellátására, de előfordult, hogy mindkét autó egyszerre járta az ellátandó területet.

Sajnos az elmúlt néhány évben a technikai eszközfejlesztés elmaradt, a gépek teljesítménye már nem igazodik a követelményekhez, a projektor tönkrement, a személygépkocsikat pedig az előző fenntartók eladták.

Személyi feltételek

Az ellátórendszer 1992-es beindítása szükségessé tette a feladattal foglalkozó könyvtárosok beállítását. Az akkor újrászerveződött hálózati osztály munkatársai a területi feladatok mellett ellátják a megyei szintű egyéb feladatokat is. Az osztályon rendezvényszervező, feldolgozó, és területi referensek dolgoznak, mely személyi létszám a 2012. év végéig végzendő feladatok ellátására éppen elég volt. A 2013-tól bővült feladatok elvégzésére ez a létszám már nem elegendő.

Fejlesztendő területek

A feladatellátáshoz szükséges lenne a humán-erőforrás fejlesztése: a jelenlegi, feladattal dolgozó személyi ellátottság kevésnek bizonyul. Az új feladatok ellátására további szakemberek foglalkoztatására lenne szükség.

Technikai eszközháttér: mivel a számítástechnikai eszközök amortizációs ideje nagyon rövid, szükségessé válna a rendszeres cseréjük, karbantartásuk. A jelenlegi géppark megérett a cserére. Ugyanígy cserére szorul a projektor, illetve egy-két laptop beszerzése is indokolt lenne, melyekkel ki lehet települni állományellenőrzésre, tanfolyamra, továbbképzésre.

A könyvtár honlapjának fejlesztése, a feladattal kapcsolatos új információk elhelyezése, a honlap akadálymentes felületének kialakítása, a mobiltelefonra optimalizált verzió megterem-

tése, az információk folyamatos frissítése, a közös katalógusfelület létrehozásának kialakítása újabb humánerőforrást igényel.

9. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A könyvtár a tudásalapú társadalom alapintézménye. Vezető szerepet tölt be a város, illetve a megye kulturális életében, megőrizve a hagyományos könyvtári funkciókat, és szem előtt tartva a folyamatos innovációt. Versenyképes információs bázisként – igény szerint szervezett képzésekkel, továbbképzésekkel is – **támogatói vagyunk az élethosszig tartó tanulásnak.**

Célunk, hogy könyvtárunk dokumentumállományát és az országos könyvtári rendszer révén minden elérhető dokumentumot a lehető legszervezettebben, leggyorsabban, az információ-hordozók legszélesebb választékában felhasználóink rendelkezésére tudjuk bocsátani.

Célunk, hogy minden esetben a lehető legmagasabb szintű szolgáltatást nyújtsuk.

Könyvtárellátási szolgáltatásunk kapcsán megismerjük a megye lakosainak igényeit is folyamatos kapcsolattartással (a megyében található szolgáltató helyek könyvtárosaival, fenntartóival), rendszeres felhasználói felmérésekkel, kérdőívekkel és a piackutatás egyéb eszközeivel.

A modern marketing eszközeivel tudatosítjuk olvasóink és a potenciális használók körében, hogy a könyvtár nemcsak a könyvek tárháza, hanem kulturális közösségi tér, információs központ, a szabadidő hasznos eltöltésének helye.

Naprakész információkat nyújtunk a teljesség igényével gyűjtött, sokoldalúan feltárt Somogyi Gyűjtemény, a megyére vonatkozó dokumentumok alapján.

A megyei könyvtár kulcsfontosságú feladatának tekinti alapszolgáltatásainak és további könyvtári szolgáltatásainak mérések és elemzések alapján történő, folyamatos fejlesztését, bővítését, amelyhez folyamatosan megújítja személyi, anyagi, tárgyi erőforrásait. A szolgáltatás magas színvonala érdekében kidolgozza szolgáltatási struktúrájának minőségi rendszerét, kiadja a szolgáltatásokra vonatkozó előírásokat, normatívákat. Szolgáltatásainak fejlesztése érdekében a stratégiai tervéhez kapcsolódó éves cselekvési tervében pontosan meghatározza, hogy milyen szolgáltatást milyen színvonalra kíván emelni.

A külső körülmények (globalizáció, információs társadalom kialakulása, jogi szabályozások, szabványok, irányelvek egységesedése) változása, a technika fejlődése adta lehetőségek (virtuális könyvtár) és a használók megváltozott igényei a könyvtárakat új szerepkörhöz juttatták, a könyvtár **stratégiai intézménnyé** változott, amely a kormányprogramokban is helyet kapott. A megyei ellátáson belül akkor beszélhetünk minőségbiztosításról, ha legalább a szolgáltatás színvonalas ellátásához szükséges személyi, gazdasági és technikai háttér biztosítva van. Könyvtárunk az utóbbi években a személyi háttér tekintetében nem éri el a színvonalas szolgáltatás nyújtásához szükséges minimumszintet: különböző okokból, de könyvtárunk minden szolgáltatási pontján munkaerőgondokkal küzd.

A kistélepülési könyvtári és közművelődési célú kiegészítő támogatás által a KSZR szolgáltatás gazdasági háttere megoldott, ám a többi minőségpolitikai összetevő színvonalas megoldása nem mindig tőlünk függ. Az intézmény minőségi politikájához illeszkedő megyei könyvtárellátási szolgáltatás akkor valósítható meg, ha a kistélepülési könyvtáraknak ez a szolgáltatás **állandóságot, minőséget, gyorsaságot, jól szervezettséget** jelent.